

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.14.0007.N

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, openbare instelling, met zetel te 1060 Sint-Gillis, Victor Hortaplein 11,

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Antoine De Bruyn, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Dalstraat 67, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

NS-CONSTRUCT bvba, met zetel te 3150 Haacht, Werchtersesteenweg 29,

verweerder.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Antwerpen van 22 februari 2013.

Sectievoorzitter Alain Smetryns heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

1. Krachtens artikel 30*bis*, § 5, eerste en tweede lid, RSZ-wet, in de in deze toepasselijke versie, is, onverminderd de sancties voorzien in artikel 35, eerste lid, 3°, de opdrachtgever, respectievelijk de aannemer die de in paragraaf 4, eerste lid, respectievelijk tweede lid, bedoelde storting niet verricht heeft, benevens de betaling van het te storten bedrag, aan de Rijksdienst voor de Sociale Zekerheid een bijslag verschuldigd gelijk aan het te betalen bedrag.

2. De bijslag bedoelt in artikel 30*bis*, § 5, RSZ-wet is geen sanctie, maar strekt met het oog op het algemeen belang tot de vergoeding van de schade aan de financiering van het stelsel van de sociale zekerheid waarvan de omvang op forfaitaire wijze wordt begroot.

Deze bijslag doet een vordering tot betaling van een geldsom ontstaan in de zin van artikel 1153 Burgerlijk Wetboek zodat bij vertraging in de uitvoering moretoire interest verschuldigd is.

3. De appelrechters die oordelen dat de bijslag waarvan sprake in artikel 30*bis*, § 5, RSZ-wet geen interest kan opleveren, verantwoorden hun beslissing niet naar recht.

Het middel is gegrond.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest in zoverre het oordeelt over de door de eiser gevorderde interest op de bijslag verschuldigd krachtens artikel 30*bis*, § 5, RSZ-wet en over de kosten.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het gedeeltelijk vernietigde arrest.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het arbeidshof te Gent.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Eric Dirix, als voorzitter, sectievoorzitters Beatrijs Deconinck en Alain Smetryns, en de raadsheren Koen Mestdagh en Antoine Lievens, en in openbare rechtszitting van 27 juni 2016 uitgesproken door sectievoorzitter Eric Dirix, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Vanessa Van de Sijpe.

V. Van de Sijpe

A. Lievens

K. Mestdagh

A. Smetryns

B. Deconinck

E. Dirix

VOORZIENING TOT CASSATIE

VOOR: De **RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID**, open-
bare instelling, opgericht bij besluitwet van
5 28 december 1944, met zetel te 1060 Brussel,
Victor Hortaplein 11,

bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester Antoine
DE BRUYN, advocaat bij het Hof van Cassatie,
kantoor houdende te 1000 Brussel, Dalstraat,
10 67, waar keuze van woonplaats wordt gedaan,

eiser tot cassatie,

TEGEN: de bvba **NS CONSTRUCT**, met zetel te 2580 Put-
15 te, Leuvensebaan 51, met ondernemingsnummer
0879.598.671,

verweerster in cassatie,

20 * * *

Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter, de
Dames en Heren Raadsheren, leden van het Hof van Cassa-
tie,

25 * * *

Hooggeachte Dames en Heren,

30 Eiser heeft de eer het arrest aan Uw toezicht te onderwerpen dat op 22 februari 2013 op tegenspraak werd gewezen door de negende kamer van het Arbeidshof te Antwerpen, Afdeling Antwerpen (A.R. nr.2012/AA/623).

35

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

40 Voor de uitvoering van onroerende werken deed verweerster beroep op een niet-geregistreeerde aannemer, de bvba REVO CONSTRUCT, die op 8 september 2008 failliet werd verklaard en aanzienlijke RSZ-schulden naliet.

45 Waar verweerster had nagelaten overeenkomstig artikel 30bis, §4, RSZ-wet, een inhouding van 35% te verrichten op de bedragen die zij aan die aannemer was verschuldigd, was verweerster, krachtens artikel 30bis, §5, RSZ-wet, een bijslag verschuldigd aan eiser gelijk
50 aan het bedrag van die niet-verrichte inhouding.

Op 11 mei 2011 werd verweerster dienaangaande voor een bedrag van 3.993,58 EUR in gebreke gesteld door eiser.

55

Aangezien de betaling uitbleef, werd verweerster op 7 oktober 2011 door eiser gedagvaard voor de Arbeidsrechtbank te Mechelen.

60 Bij vonnis van 27 juni 2012 verklaarde voormelde arbeidsrechtbank de vordering van eiser gegrond.

Met een verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Arbeidshof te Antwerpen op 30 juli 2012, tekende
65 verweerster een beperkt hoger beroep aan tegen die beslissing in de mate dat zij was veroordeeld tot het betalen van intresten op de bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-wet en in de mate dat de eerste rechter het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding had toegekend.

70

Het bestreden arrest van 22 februari 2013 oordeelde dat de bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-wet geen intrest kan opleveren, gelet op het forfaitair karakter ervan.

75

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen:

- 80
- artikel 1153 van het Burgerlijk Wetboek;
 - artikel 30bis, §5, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (RSZ-wet).

85

Aangevochten beslissing:

Het bestreden arrest verklaart het hoger beroep van verweerster gedeeltelijk gegrond en bevestigt het von-

90 nis van de eerste rechter "behalve wat de toekenning
van de wettelijke verwijlrenten betreft enkel op de
bijslag ex artikel 30, bis, §5 van de RSZ-wet (1.996,79
euro) vanaf 11 mei 2011 tot de datum van de volledige
betaling en behalve wat de vereffening van de gerechts-
95 kosten betreft".

Opnieuw wijzende, verklaart het bestreden arrest de
voeding van eiser ongegrond "in de mate dat (h)ij de
betaling beoogt van intresten op de bijslag ex artikel
100 30 bis §5 van de RSZ-wet (1.996,79 euro) vanaf 11 mei
2011 tot de datum van de volledige betaling".

Volgens het bestreden arrest zijn geen intresten
verschuldigd op de bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-
105 wet, om reden dat:

" In tegenstelling met de sanctie die door dit arti-
kel 30, ter, §6, B van de RSZ-wet werd opgelegd aan
110 de hoofdaannemer, die de bij de wet opgelegde in-
lichtingen niet aan de (eiser) verstrekke, sanctie
die een overwegend repressief karakter had, is de
bijslag ex artikel 30 bis §5 van de RSZ-wet volgens
het Hof van Cassatie geen straf maar een forfaitai-
115 re herstelvergoeding waarin is voorzien in het al-
gemeen belang, voor de aantasting van de financie-
ring van de sociale zekerheid. Deze bijslag is bur-
gerlijk van aard (Cass., 19 november 2007, JTT
2008, 210).

120

125 " Hiermee is echter de betwisting niet opgelost. De vraag blijft, ook al is de bijslag ex artikel 30, bis, §5 van de RSZ-wet burgerlijk van aard, of op het bedrag van deze bijslag intresten verschuldigd zijn.

130 " Het hof stelt vast dat artikel 54 van het koninklijk besluit van 28 november 1969, tot uitvoering van de RSZ-wet van 28 december 1944, bepaalt dat op de bijdragen die niet binnen de reglementaire termijnen zijn betaald, de werkgever een bijdrageopslag van 10% verschuldigd is.

135 " Het is van algemene bekendheid dat de (eiser) op deze bijdrageopslag nooit intresten int of vordert.

140 " Artikel 54 van het genoemde koninklijk besluit resorteert onder zijn hoofdstuk V. Dit hoofdstuk werd 'burgerlijke sancties' getiteld.

145 " Het hof is van oordeel dat er een sluitend parallelisme bestaat tussen de positie ten aanzien van de (eiser) van de opdrachtgever van artikel 30bis van de RSZ-wet en de werkgever van artikel 54 van het uitvoeringsbesluit.

150 " Beiden zijn te beschouwen als schuldenaars van de (eiser), die aan de hen opgelegde verplichtingen geen gevolg gaven. Er kan moeilijk worden ingezien welk verschil dit in gebreke blijven aan de kant

van elk van hen kan veroorzaken in de aantasting van de sociale zekerheid.

155 " In de werkelijkheid en in de feiten wordt de sociale zekerheid in elk van beide gevallen geconfronteerd met het uitblijven van betalingen aan de creditzijde van zijn rekening. Dit uitblijven creëert in elk van beide gevallen hetzelfde effect, namelijk een tekort.

160

" De wet- en de regelgever bestrijdt dit fenomeen door aan de in gebreke blijvende schuldenaars een bijslag/opslag op te leggen. Deze bijslag/opslag heeft als functie het nadelige effect op de rekening van de (eiser) wegens te late betaling, te compenseren.

165

" Het woord bijslag of opslag dekt dezelfde lading. Op basis van het woordgebruik kan er geen onderscheid worden gemaakt in de posities van de twee soorten schuldenaars ten aanzien van de (eiser).

170

" Ook de plaats die de beide artikelen innemen respectievelijk in de wet en in het uitvoeringsbesluit, laat niet toe te concluderen dat ze elk een ander fenomeen zouden bestrijden bij de organisatie van de sociale zekerheid. Deze artikelen bestrijden hetzelfde fenomeen, namelijk het gebrek aan betaling.

175

180

185 " Er kan in de werkelijkheid en in de feiten moeilijk
worden ingezien waarom de opdrachtgever uit artikel
30bis van de RSZ-wet een schade zou toebrengen aan
de financiering van de sociale zekerheid die van
aard verschillend is van de schade die de werkgever
uit artikel 54 van het uitvoeringsbesluit aan deze
financiering toebrengt, zodanig dat de bijslag van
artikel 30bis van de RSZ-wet moet worden beschouwd
als een schadevergoeding waarop er intrest is ver-
190 schuldigd en de bijdrageopslag van artikel 54 van
het uitvoeringsbesluit moet worden bekeken als een
sanctie waarop er geen intrest moet worden betaald.

195 " Bovendien wordt in elk van de gevallen de compensa-
tie voor het nadelig effect van het gebrek aan be-
taling op een forfaitaire wijze bepaald.

200 " Dit forfaitaire karakter belet dat het bedrag van
de bijslag/opslag onder de vorm van intrest groter
wordt naarmate de tijd verstrijkt.

" Het hof oordeelt dat om deze redenen de bijslag ex
artikel 30, bis, §5 van de RSZ-wet geen intrest kan
opleveren".

205 (p.4-5).

Grieven:

210 1. Krachtens artikel 30bis, §4, eerste lid, RSZ-
wet, is de opdrachtgever die voor de uitvoering van on-
roerende werken een deel of het geheel van de prijs

betaalt aan een aannemer die op het ogenblik van de betaling sociale schulden heeft, verplicht bij die betaling 35% van het door hem verschuldigde bedrag, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde, in te houden en te storten aan eiser, volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

Artikel 30bis, §5, eerste lid, RSZ-wet, bepaalt dat, onverminderd de toepassing van de sancties voorzien in artikel 35, eerste lid, 3, de opdrachtgever die de in §4, eerste lid, bedoelde storting niet verricht, benevens de betaling van het te storten bedrag, aan de eiser een bijslag is verschuldigd gelijk aan het te betalen bedrag.

De bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-wet, is geen straf maar betreft een in het algemeen belang voorgeschreven forfaitaire vergoeding tot herstel van de aan de financiering van de sociale zekerheid berokkende schade zodat deze bijslag een burgerlijk karakter heeft.

2. Artikel 1153 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat inzake verbintenissen die alleen betrekking hebben op het betalen van een bepaalde geldsom, de schadevergoeding wegens vertraging in de uitvoering, nooit in iets anders kan bestaan dan in de wettelijke intrest. Deze intrest is verschuldigd te rekenen van de dag der aanmaning tot betaling, behalve ingeval de wet ze van rechtswege doet lopen.

Artikel 1153 B.W. betreft alle vorderingen die de
betaling van een numerieke geldsom tot voorwerp hebben
245 of waarvan de nominale waarde van te voren is bepaald
bij wet of overeenkomst.

De betaling van de bijslag bedoeld in artikel
30bis, §5, RSZ-wet, waarvan het bedrag gelijk is aan de
250 verplichte inhouding van 35% op het bedrag dat de op-
drachtgever aan de niet-geregistreerde aannemer is ver-
schuldigd, betreft een verplichting die voortvloeit uit
de wet en, in de zin van artikel 1153 B.W., beperkt is
tot de betaling van een vooraf bepaalde geldsom.

255

Op deze forfaitair bepaalde geldschuld zijn der-
halve moratoire of verwijlinteressen verschuldigd, te
rekenen vanaf de dag der aanmaning.

260 **3.** Het bestreden arrest oordeelt dat de bijslag
bedoeld in artikel 30bis, §5, RSZ-wet, hetzelfde fenomeen
bestrijdt als de bijdrageopslag ex artikel 54 Uit-
voeringsbesluit RSZ-wet, die verschuldigd is wanneer de
socialezekerheidsbijdragen niet tijdig worden betaald,
265 met name het gebrek aan betaling.

Waar beide vergoedingen een forfaitair karakter
hebben, belet dit volgens de appelrechters dat het be-
drag van de bijslag/opslag onder de vorm van intrest
270 groter wordt naarmate de tijd verstrijkt en de betaling
uitblijft zodat geen intresten verschuldigd zijn op de
bijslag bedoeld in artikel 30bis, §5, RSZ-wet.

Anders dan het bestreden arrest oordeelt, kan het
275 forfaitair karakter van een geldsom niet verhinderen
dat die geldsom het voorwerp uitmaakt van een verplichting tot betaling in de zin van artikel 1153 B.W. Deze bepaling maakt geen onderscheid naargelang de wijze waarop de numerieke geldsom wordt vastgesteld zodat het
280 forfaitair karakter ervan de toepassing van artikel 1153 B.W. niet kan uitsluiten.

De bijdrageopslag ex artikel 54 Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, verschilt bovendien van de bijslag bedoeld in
285 artikel 30bis, §5, RSZ-wet, doordat artikel 54 Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, bij niet-tijdige betaling van de bijdragen, benevens de betaling van de bijdrageopslag, ook voorziet in de betaling van rechtswege van verwijlintresten op die bijdragen waardoor die bijslag als een
290 sanctie geldt die **bovenop** de toekenning van verwijlintresten komt.

Indien geen inhouding werd verricht overeenkomstig artikel 30bis, §4, RSZ-wet, wordt in artikel 30bis, §
295 5, RSZ-wet daarentegen niet voorzien in de betaling van verwijlintresten, noch op het in te houden bedrag, noch op de bijslag. Precies omdat de RSZ-wet niet zelf voorziet in de betaling van rechtswege van verwijlintresten op het in te houden bedrag en op de bijslag, zijn ver-
300 wijlintresten verschuldigd op die bijslag overeenkomstig het gemeenrecht en dus met toepassing van artikel 1153 B.W.

4. Het bestreden arrest heeft bijgevolg niet wet-
305 tig beslist dat de bijslag bedoeld in artikel 30bis,

§5, RSZ-wet, geen intrest kan opleveren (schending van de artikelen 1153 van het Burgerlijk Wetboek, 30bis, §5, RSZ-wet).

310 **TOELICHTING**

1. Het middel legt Uw Hof de vraag voor of op de bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-wet, bij laattijdige betaling, verwijlintresten zijn verschuldigd.

315

Het arbeidshof volgde het standpunt van eiser dat de bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-wet, geen straf is maar een in het algemeen belang voorgeschreven forfaitaire vergoeding tot herstel van de aan de financiering van de sociale zekerheid berokkende schade zodat deze bijslag een burgerlijk karakter heeft (Cass., 29 november 2007, A.C., 2007, nr.565; GwH, 20 juni 2007, nr.86/2007).

320

325 Dit betekende volgens het arbeidshof echter niet dat die bijslag intresten kan opleveren.

330

Het arbeidshof trok een parallel tussen de bijslag bedoeld in artikel 30bis, §5, RSZ-wet, en de bijdrageopslag ex artikel 54 Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, nu die volgens het arbeidshof beiden hetzelfde fenomeen bestrijden, met name het gebrek aan betaling. Waar geen intresten zijn verschuldigd op de bijdrageopslag, ziet het arbeidshof geen enkele reden om wel intresten toe te kennen op de bijslag van artikel 30bis, §5, RSZ-wet. Zowel de opslag als de bijslag hebben bovendien een

335

forfaitair karakter wat zou beletten dat het bedrag van de bijslag/opslag onder de vorm van intrest groter zou worden naarmate de tijd verstrijkt en de betaling uit-
340 blijft.

Het arbeidshof weigerde derhalve de vordering van eiser tot betaling van verwijlintresten op de bijslag bedoeld in artikel 30bis, §5, RSZ-wet, gegrond te ver-
345 klaren.

2. Anders dan het bestreden arrest oordeelt, zijn op de bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-wet, gelet op zijn burgerlijk karakter, wel verwijlintresten ver-
350 schuldigd met toepassing van artikel 1153 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 1153 van het Burgerlijk Wetboek betreft alle vorderingen waarvan het oorspronkelijk voorwerp de
355 betaling is van een numerieke geldsom of waarvan de nominale waarde van te voren is bepaald bij wet of overeenkomst. Het maakt daarbij geen verschil of de verbintenis uit een overeenkomst of de wet voortvloeit (KRUIHOF, R., BOCKEN, H., DE LY, F. en DE TEMMERMAN, B., "Verbintenissenrecht - Overzicht van rechtspraak (1981-1992)", T.P.R., 1994, 651, nr.347).
360

Ook een forfaitaire herstelvergoeding in de zin van artikel 30bis, §5, RSZ-wet, heeft een numerieke
365 geldschuld in de zin van artikel 1153 van het Burgerlijk Wetboek tot voorwerp zodat de schadevergoeding wegens vertraging in de uitvoering ervan, bestaat uit de

toekenning van verwijlintresten, te rekenen vanaf de dag der aanmaning.

370

Het feit dat de RSZ-wet niet uitdrukkelijk voorziet in de betaling van een verwijlintrest bij laattijdige betaling van voormelde bijslag, kan niet verhinderen dat eiser verwijlintresten kan vorderen overeenkomstig het gemeenrecht.

375

Het ware slechts anders geweest indien de bijslag als een strafrechtelijke sanctie diende te worden gekwalificeerd. In dat geval kan immers slechts een nalatigheidintrest verschuldigd zijn indien de wet dit uitdrukkelijk voorziet, gelet op het principe dat geen bijkomende straf mag worden opgelegd die ten tijde van het begaan van het strafbaar feit niet was voorzien (zie Cass., 5 september 2011, A.C., 2011, nr.450 m.b.t. artikel 30ter, §6, B, RSZ-wet).

380

385

3. Het arbeidshof maakt tevergeefs een vergelijking tussen de bijslag bedoeld in artikel 30bis, §5, RSZ-wet, en de bijdrageopslag ex artikel 54 Uitvoeringsbesluit RSZ-wet.

390

Anders dan de bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-wet, geldt de bijdrageopslag als een sanctie bovenop de toekenning van verwijlintresten op de niet tijdig betaalde socialezekerheidsbijdragen.

395

Voor de bijslag ex artikel 30bis, §5, RSZ-wet, voorziet de wet daarentegen niet van rechtswege in de

toekenning van verwijlintresten, noch op het in te hou-
400 den bedrag, noch op de bijslag zelf, zodat hier wel,
via de toepassing van het gemeenrecht, verwijlintresten
kunnen worden gevorderd.

Ook het feit dat beide opslagen/bijslagen een for-
405 faitair karakter hebben kan de toekenning van verwijl-
intresten niet uitsluiten.

Artikel 1153 van het Burgerlijk Wetboek is van
toepassing op alle vorderingen waarvan het oorspronke-
410 lijk voorwerp de betaling uitmaakt van een numerieke
geldsom, ongeacht de wijze waarop deze geldsom wordt
vastgesteld.

Het bestreden arrest heeft bijgevolg niet wettig
415 beslist dat de bijslag bedoeld in artikel 30bis, §5,
RSZ-wet, geen intrest kan opleveren op grond van de pa-
rallel met de bijdrageopslag ex artikel 54 RSZ-wet en
het forfaitair karakter van de bijslag (schending van
de artikelen 1153 van het Burgerlijk Wetboek, 30bis,
420 §5, RSZ-wet).

425

430

OM DEZE REDENEN,

435 besluit voor eiser ondergetekende advocaat bij het
Hof van Cassatie, dat het U behage, Hooggeachte Dames
en Heren, het bestreden arrest te vernietigen, de zaak
en partijen te verwijzen naar een ander arbeidshof,
kosten als naar recht.

440

Brussel, 15 januari 2014

445

Antoine DE BRUYN

450